YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

13 päivänä marraskuuta 2008 *

Asiassa C-227/07,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 8.5.2007,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Shotter ja K. Mojzesowicz, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Puolan tasavalta, asiamiehinään aluksi E. Ośniecka-Tamecka ja T. Nowakowski, sittemmin M. Dowgielewicz,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit K. Schiemann, P. Kūris (esittelevä tuomari), L. Bay Larsen ja C. Toader,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.6.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Puolan tasavalta ei ole noudattanut sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) (EYVL L 108, s. 7; jäljempänä käyttöoikeusdirektiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole saattanut asianmukaisesti osaksi kansallista oikeutta tätä direktiiviä ja erityisesti sen 4 artiklan 1 kohtaa, joka koskee operaattoreiden velvollisuutta neuvotella keskenään

yhteenliittämisestä, ja 5 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa, joka koskee kansallisten sääntelyviranomaisten valtaa edistää ja tarvittaessa varmistaa tämän direktiivin säännösten mukaisesti riittävät käyttöoikeudet ja yhteenliittäminen sekä palveluiden yhteentoimivuus.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

2 Käyttöoikeusdirektiivin kuudennessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Markkinoilla, joilla on jatkuvasti suuria eroja yritysten välisten neuvotteluasemien vahvuudessa ja joilla jotkut yritykset ovat palvelujensa tarjonnassa riippuvaisia muiden tarjoamista perusrakenteista, on tarpeen luoda puitteet markkinoiden tehokkaan toimivuuden varmistamiseksi. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi kaupallisten neuvottelujen epäonnistuessa oltava valtuudet varmistaa riittävät verkkojen käyttöoikeudet ja yhteenliittäminen sekä palvelujen yhteentoimivuus loppukäyttäjien etujen turvaamiseksi. Ne voivat erityisesti varmistaa päästä päähän -liitettävyyden asettamalla oikeasuhteisia velvollisuuksia yrityksille, jotka määräävät yhteyksistä loppukäyttäjiin. Tällaiseen määräysvaltaan voi liittyä fyysisen (kiinteän tai matkaviestintäverkon) loppukäyttäjäyhteyden omistajuus tai hallinta ja/tai valta vaihtaa tai poistaa käytöstä kansallinen numero tai numerot, joita tarvitaan yhteyden muodostamiseksi loppukäyttäjän liityntäpisteeseen. Tilanne olisi tämä esimerkiksi, jos verkko-operaattorit rajoittaisivat kohtuuttomasti loppukäyttäjien valinnanvaraa Internet-portaalien ja -palvelujen käytössä.”

3 Tämän direktiivin 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Direktiivissä 97/33/EY on säädetty joukosta velvollisuuksia, joita asetetaan huomattavan markkinavoiman omaaville yrityksille ja jotka koskevat avoimuutta, syrjimättömyyttä, erillistä kirjanpitoa, käyttöoikeutta ja hintavalvontaa, myös kustannuslähtöisyyttä. Tämä mahdollisten velvollisuuksien valikoima olisi säilytettävä, mutta ylisääntelyn välttämiseksi ne olisi lisäksi määriteltävä joukoksi enimmäisvelvollisuuksia, joita yrityksiin voidaan soveltaa. Kansainvälisten sitoumusten tai yhteisön oikeuden noudattamiseksi voi poikkeustapauksissa olla tarpeen asettaa kaikille yrityksille käyttöoikeuksia tai yhteenliittämistä koskevia velvollisuuksia, kuten tällä hetkellä tehdään digitaalitelevisiopalveluja koskevien ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmien osalta.”

4 Tämän direktiivin 19 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Velvollisuutta antaa käyttöoikeus verkkorakenteisiin voidaan perustella kilpailun tehostamiskeinona, mutta kansallisten sääntelyviranomaisten on tasapainotettava perusrakenteiden omistajan oikeudet hyödyntää niitä omaksi edukseen ja muiden palvelujen tarjoajien oikeudet käyttää järjestelmiä, jotka ovat olennaisia kilpailevien palvelujen tarjonnassa. Jos operaattorit velvoitetaan ottamaan huomioon verkkoelementteihin ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeutta ja käyttöä koskevat kohtuulliset pyynnöt, tällaiset pyynnöt olisi voitava hylätä ainoastaan objektiivisten perusteiden kuten teknisen toteutettavuuden tai verkon turvallisuuden säilyttämisen tarpeen nojalla. Jos käyttöoikeus evätään, vahinkoa kärsinyt osapuoli voi panna vireille direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 20 tai 21 artiklassa tarkoitetun riitojenratkaisumenettelyn. Käyttöoikeusvelvollisuuksien alaista operaattoria ei voida vaatia tarjoamaan sellaisia käyttöoikeustyyppejä, joiden tarjoaminen ei ole sen määräysvallassa. Kansallisten sääntelyviranomaisten määräys käyttöoikeuden pakollisesta myöntämisestä, mikä lisää kilpailua lyhyellä aikavälillä, ei saisi vähentää kilpailijoiden halukkuutta investoida vaihtoehtoisiin järjestelmiin, mikä varmistaa voimakkaamman

kilpailun pitkällä aikavälillä. Komissio on julkaissut näitä kysymyksiä käsittelevän tiedonannon kilpailusääntöjen soveltamisesta telealan liittymäsopimuksiin (EYVL C 265, 22.8.1998, s. 2). Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat asettaa palvelun tarjoajalle ja/tai käyttöoikeusvelvollisuudesta hyötyville teknisiä ja toiminnallisia ehtoja yhteisön oikeuden mukaisesti. Erityisesti teknisiä standardeja koskevien määräysten olisi oltava teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY mukaisia (EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37. Direktiiviä on muutettu direktiivillä 98/48/EY, EYVL L 217, 5.8.1998, s. 18)."

5 Kyseisen direktiivin 2 artikla sisältää muun muassa seuraavat määritelmät:

"a) 'käyttöoikeudella' tarkoitetaan järjestelmien ja/tai palvelujen asettamista toisen yrityksen saataville määritellyin ehdoin joko yksinoikeudella tai muutoin sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamista varten. Se kattaa muun muassa: verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeuden, johon saattaa sisältyä laitteiden liittäminen kiinteää tai muuta kuin kiinteää tapaa käyttäen (tässä tarkoitetaan erityisesti tilaajayhteyksien sekä sellaisien toimintojen ja palvelujen käyttöoikeutta, joita tarvitaan palvelujen tarjoamiseksi tilaajayhteyksien kautta); fyysisten perusrakenteiden käyttöoikeuden, mukaan lukien rakennukset, kaapeli-

kanavat ja mastot; asiaan kuuluvien ohjelmistojen käyttöoikeuden, mukaan lukien käyttötukijärjestelmät; numeronmuuntoa tai vastaavia toimintoja tarjoavien järjestelmien käyttöoikeuden; kiinteiden ja matkaviestintäverkkojen käyttöoikeuden erityisesti verkkovierailua varten; digitaalitelevisiopalvelujen ehdollisen käyttöoikeuden; järjestelmien käyttöoikeuden; virtuaaliverkkopalvelujen käyttöoikeuden;

b) ’yhteenliittämisellä’ tarkoitetaan saman tai eri yrityksen käyttämien yleisten viestintäverkkojen fyysistä ja loogista yhdistämistä, jotta tietyn yrityksen käyttäjät voivat olla yhteydessä saman tai toisen yrityksen käyttäjien kanssa tai käyttää toisen yrityksen tarjoamia palveluja. Palveluja voivat tarjota yhteenliitetyt osapuolet tai muut osapuolet, joilla on verkon käyttöoikeus. Yhteenliittäminen on erityinen käyttöoikeuden tyyppi, joka toteutetaan yleisten verkkojen operaattoreiden kesken;

_ _”

6 Käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Yleisten viestintäverkkojen operaattoreilla on oikeus ja, vastaavan valtuutuksen omaavan toisen yrityksen sitä pyytäessä, velvollisuus neuvotella keskenään yhteenliittämisestä yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamiseksi, jotta varmistetaan palvelujen tarjonta ja yhteentoimivuus koko yhteisössä. Operaattoreiden on tarjottava käyttöoikeutta ja yhteenliittämistä muille yrityksille ehdoilla, jotka eivät ole ristiriidassa kansallisen sääntelyviranomaisen 5, 6, 7 ja 8 artiklan nojalla asettamien velvollisuuksien kanssa.”

7 Kyseisen direktiivin 5 artiklassa määritellään kansallisten sääntelyviranomaisten toimivalta ja vastuut käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen osalta.

8 Kyseisessä artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on [sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) [(EYVL L 108, s. 33; jäljempänä puitedirektiivi)] 8 artiklassa säädettyihin tavoitteisiin pyrkiessään edistettävä tämän direktiivin säännösten mukaisia riittäviä käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä sekä palvelujen yhteentoimivuutta ja tarvittaessa varmistettava ne täyttäen tehtävänsä tavalla, joka edistää tehokkuutta ja kestävää kilpailua ja antaa mahdollisimman suuren hyödyn loppukäyttäjille.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on, tämän kuitenkaan rajoittamatta toimenpiteitä, joita voidaan 8 artiklan nojalla toteuttaa sellaisten yritysten osalta, joilla on huomattava markkinavoima, voitava erityisesti:

a) jos se on välttämätöntä päästä päähän -liitettävyyden varmistamiseksi, asettaa velvollisuuksia yrityksille, joiden määräämisvallassa ovat yhteydet loppukäyttäjiin, mukaan lukien perustelluissa tapauksissa velvollisuus liittää verkkonsa yhteen, mikäli tätä ei ole vielä tehty,

b) jos se on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltion määrittelemät digitaaliset radio- ja televisiolähetykset saatetaan loppukäyttäjän saataville, asettaa operaattoreille velvollisuus tarjota käyttöoikeutta muihin liitteessä I olevassa II osassa tarkoitettuihin toimintoihin oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

2. Asettaessaan operaattorille velvollisuuden tarjota käyttöoikeus 12 artiklan mukaisesti kansalliset sääntelyviranomaiset voivat, jos se on verkon normaalin toimivuuden varmistamiseksi tarpeen, asettaa yhteisön lainsäädännön mukaisesti teknisiä tai käyttöä koskevia ehtoja tällaisen käyttöoikeuden tarjoajalle ja/tai käyttöoikeuden saajalle. Ehtojen, joissa viitataan erityisten teknisten standardien tai eritelmien täytäntöönpanoon, on oltava direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 17 artiklan mukaisia.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa säädetyn mukaisesti asetettavien velvollisuuksien ja ehtojen on oltava puolueettomia, avoimia, oikeasuhteisia ja syrjimättömiä, ja ne on pantava täytäntöön [puitedirektiivin] 6 ja 7 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

4. Käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella sääntelyviranomaisella on toimivalta puuttua asiaan joko omasta aloitteestaan, mikäli tämä on perusteltua tai, jos yritykset eivät pääse keskenään sopimukseen, jommankumman asianomaisen osapuolen pyynnöstä [puitedirektiivin] 8 artiklan sisältämien tavoitteiden turvaamiseksi sekä tämän direktiivin säännösten ja [puitedirektiivin] 6, 7, 20 ja 21 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti."

9 Käyttöoikeusdirektiivin 6 ja 7 artikla, jotka kuuluvat sen III lukuun, jonka otsikkona on "Operaattoreiden velvollisuudet ja markkinoiden tarkastelua koskevat menettelyt", liittyvät yhtäältä digitaalisia televisio- ja -radiolähetyksiä koskevan katselijoiden ja kuuntelijoiden ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmiin ja toisaalta aikaisempien käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuuksien tarpeelliseen uudelleentarkasteluun.

10 Käyttöoikeusdirektiivin 8 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jos operaattorilla on [puitedirektiivin] 16 artiklan mukaisesti suoritetun markkina-analyysin perusteella määritelty olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on asetettava tarpeen mukaan tämän direktiivin 9–13 artiklassa säädetyt velvollisuudet.

3. Kansalliset sääntelyviranomaiset eivät voi asettaa 9–13 artiklassa tarkoitettuja velvollisuuksia operaattoreille, joita ei ole määritelty 2 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta

– 5 artiklan 1 kohdan, 5 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan säännösten noudattamista,

– [puitedirektiivin] 12 ja 13 artiklan säännösten, [sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) [(EYVL L 108, s. 21)] liitteessä olevassa B osassa esitetyn ehdon 7 sellaisena kuin sitä sovelletaan kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja [yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) [(EYVL L 108, s. 51); jäljempänä yleispalveludirektiivi] 27, 28 ja 30 artiklan säännösten tai henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/66/EY [(EYVL 1998, L 24, s. 1)] asiaankuuluvien säännösten noudattamista, jotka sisältävät sellaisia yrityksiä koskevia velvollisuuksia, joilla ei ole määritelty olevan huomattavaa markkinavoimaa, tai

– tarvetta noudattaa kansainvälisiä sitoumuksia.

_ _”

11 Käyttöoikeusdirektiivin 12 artiklassa, jonka otsikkona on ”Erityisten verkkotoimintojen käyttöoikeuksia ja käyttöä koskevat velvollisuudet”, säädetään seuraavaa:

”1. Kansallinen sääntelyviranomainen voi 8 artiklan säännösten mukaisesti asettaa operaattoreille velvollisuuksia toteuttaa kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat erityisten verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen käyttöoikeutta tai oikeutta hyödyntää niitä muun muassa silloin, kun kansallinen sääntelyviranomainen katsoo, että käyttöoikeuden epääminen tai saman vaikutuksen aiheuttavat kohtuuttomat ehdot estäisivät kestävien kilpailumarkkinoiden kehittymistä vähittäismyyntitasolla tai että se ei olisi loppukäyttäjien edun mukaista.

Operaattoreita voidaan vaatia muun muassa:

_ _

b) neuvottelemaan käyttöoikeutta pyytävien yritysten kanssa vilpittömässä mielessä;

– –

2. Harkitessaan, onko syytä asettaa 1 kohdassa tarkoitettuja velvollisuuksia, ja erityisesti arvioidessaan, ovatko kyseiset velvollisuudet oikeassa suhteessa direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 8 artiklassa asetettuihin tavoitteisiin, niiden on otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat:

a) kilpailevien toimintojen käytön tai asentamisen tekninen ja taloudellinen kannattavuus markkinoiden kehitysasteen kannalta katsottuna ja ottaen huomioon kyseessä olevan yhteenliittämisen ja käyttöoikeuden luonteen ja laadun;

b) ehdotetun käyttöoikeuden toteuttamiskelpoisuus suhteessa käytettävissä olevaan kapasiteettiin;

c) toiminnon omistajan tekemät perusinvestoinnit ottaen huomioon investointeihin liittyvät riskit;

d) tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä;

e) mahdolliset asiaan liittyvät teollis- ja tekijänoikeudet;

f) yleiseurooppalaisten palvelujen tarjoaminen.”

12 Puitedirektiivin 8 artiklassa määritellään ne yleiset tavoitteet ja sääntelyä koskevat periaatteet, joiden noudattaminen kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava.

Kansallinen lainsäädäntö

13 Puolan televiestintälain (Prawo Telekomunikacyjne), joka on annettu 16.7.2004 (Dz. U. 3.8.2004, nro 171, järjestysnumero 1800) 1 §:ssä määritellään televiestintäpalvelujen tarjoamiseen ja televiestintäverkkojen tai niihin liittyvien sovellusten toimittamiseen liittyvään toimintaan (jäljempänä televiestintätoiminta) sovellettava järjestelmä.

Tämän pykälän 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Lailla pyritään luomaan edellytykset:

1) edistää vilpitöntä ja tehokasta kilpailua televiestintäpalvelujen alalla;

2) kehittää ja käyttää modernin televiestinnän perusrakenteita;

3) taata järjestys numeroinnin, radiotaajuuksien ja kiertorataresurssien käytössä;

4) taata käyttäjille suurimmat mahdolliset edut televiestintäpalvelujen monipuolisuuden, hinnan ja laadun osalta;

5) taata teknologinen neutraalisuus.

_ _”

14 Televiestintälain 26 §:n sanamuoto on seuraava:

”1. Jos toinen televiestintäyritys tai 4 §:n 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 momentissa tarkoitettu yksikkö tätä pyytävät, yleisen televiestintäverkon operaattorin on neuvoteltava sellaisen käyttöoikeussopimuksen tekemisestä, jonka avulla voidaan tarjota yleisesti saatavilla olevia televiestintäpalveluja ja taata palvelujen yhteentoimivuus.

2. Kun televiestintäyritykset neuvottelevat käyttöoikeussopimuksen ehdoista, niiden on otettava huomioon niille asetetut velvoitteet.

3. Neuvottelujen yhteydessä saatuja tietoja voidaan käyttää ainoastaan niiden tarkoituksen mukaisesti, ja niitä koskee salassapitovelvollisuus, ellei asiasta säädetä toisin.

4. Ellei asiasta säädetä toisin, tämän luvun säännöksiä, jotka koskevat televiestintäyrityksiä, sovelletaan myös 4 §:n 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 momentissa tarkoitettuihin yksiköihin.

5. Jäsenvaltion operaattorilla, joka pyytää televiestintäverkon käyttöoikeutta, ei ole velvollisuutta kirjautua rekisteriin 10 §:ssä tarkoitetulla tavalla, jos se ei harjoita televiestintätoimintaa Puolan alueella."

15 Televiestintälain 27 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. [Urząd Komunikacij Electronicznejn (UKE) (sähköisen viestinnän virasto)] pääjohtaja voi asettaa viran puolesta tai käyttöoikeussopimuksen tekemistä koskevien neuvotteluiden kunkin osapuolen kirjallisesta pyynnöstä määräyksellä neuvottelujen päättämisen määräajan, joka ei voi ylittää 90:tä päivää käyttöoikeussopimuksen tekemistä koskevan pyynnön esittämisestä lukien.

2. Jos neuvotteluja ei ole aloitettu, jos laitos, jonka on myönnettävä käyttöoikeus, ei myönnä käyttöoikeutta tai jos sopimusta ei tehdä 1 momentissa tarkoitetussa määräajassa, kukin osapuolista voi pyytää UKE:n pääjohtajaa tekemään päätöksen, jossa ratkaistaan riidanalaiset kysymykset tai määritetään yhteistyön ehdot.

3. Edellä 2 momentissa tarkoitettu pyyntö sisältää käyttöoikeussopimusluonnoksen, ja siinä esitetään osapuolten kannat laissa säädetyssä laajuudessa sekä mainitaan sopimusehdot, joiden osalta osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen.

4. UKE:n pääjohtajan pyynnöstä osapuolet toimittavat hänelle 14 päivän määräajassa kantansa riidanalaisista kohdista sekä pyynnön tutkimisen kannalta välttämättömät asiakirjat.”

16 Televiestintälain 28 §:n sanamuoto on seuraava:

”1. UKE:n pääjohtaja tekee päätöksensä käyttöoikeuden myöntämisestä 90 päivän määräajassa 27 §:n 2 momentissa tarkoitetun pyynnön toimittamisesta lukien ottaen huomioon seuraavat arviointiperusteet:

1) televiestintäverkkojen käyttäjien etu;

2) televiestintäyrityksille asetetut velvoitteet;

3) uudenaikaisten televiestintäpalvelujen edistäminen;

4) riidanalaisten kysymysten luonne ja käytännön mahdollisuus käyttöoikeuden teknisten ja taloudellisten näkökohtien valossa ottaa käyttöön neuvottelujen osapuolina olevien televiestintäyritysten ehdottamat ratkaisut tai käyttää vaihtoehtoisia ratkaisuja;

5) takeet:

   a) verkon turvallisuudesta ja palvelujen yhteentoimivuudesta,

   b) syrjimättömistä käyttöoikeusehdoista,

   c) kilpailun kehittymisestä televiestintäpalvelujen markkinoilla;

6) markkinavoima niiden televiestintäyritysten markkinoilla, joiden verkot on liitetty yhteen;

7) yleinen etu, myös ympäristönsuojelun kannalta;

8) yleispalvelujen jatkuvuus.

2. UKE:n pääjohtaja tekee päätöksen käyttöoikeuden myöntämisestä 4 §:n 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 momentissa tarkoitetuille yksiköille 60 päivän määräajassa 27 §:n 2 momentissa tarkoitetun pyynnön toimittamisesta lukien ottaen huomioon 1 momentin 1–-4 kohdassa, 5 kohdan a ja c alakohdassa sekä 6–8 kohdassa mainitut arviointiperusteet, valtion puolustuksen ja turvallisuuden, yleisen turvallisuuden ja järjestyksen sekä näiden yksiköiden vastuulla olevien tehtävien erityisluonteen.

3. Käyttöoikeutta koskeva päätös voi verkkojen yhteenliittämisen yhteydessä sisältää [pakottavia ja yhteen liitettyjen verkkojen tyypistä riippuvia] ehtoja.

4. Päätös käyttöoikeuden myöntämisestä korvaa käyttöoikeussopimuksen sen osan, jonka tämä päätös kattaa.

5. Jos asianomaiset osapuolet tekevät käyttöoikeussopimuksen, käyttöoikeuspäätös lakkaa olemasta voimassa niiltä osin, jotka sopimus kattaa.

6. UKE:n pääjohtaja voi muuttaa käyttöoikeuspäätöstä kunkin osapuolen pyynnöstä tai viran puolesta, kun se on perusteltua loppukäyttäjien etujen, tehokkaan kilpailun tai palvelujen yhteentoimivuuden suojaamisen takaamiseksi.

7. Korvausvaatimukset käyttöoikeuspäätöksestä johtuvien velvoitteiden täyttämättä jättämisen tai virheellisen täyttämisen vuoksi on esitettävä tuomioistuimessa.

8. Mikäli yksi osapuolista on televiestintäyritys, jolle on asetettu – – ja 45 §:n mukainen velvoite, UKE:n pääjohtaja tekee käyttöoikeutta koskevan päätöksen, joka sisältää kaikki käyttöoikeuden takaamiseksi tarpeelliset ehdot."

17 Televiestintälain 29 §:ssä säädetään seuraavaa:

"UKE:n pääjohtaja voi päättää viran puolesta käyttöoikeussopimuksen sanamuodon muuttamisesta tai velvoittaa osapuolet muuttamaan sitä, jos tämä on perusteltua loppukäyttäjien etujen, tehokkaan kilpailun tai palvelujen yhteentoimivuuden suojaamisen takaamiseksi."

18 Televiestintälain 30 §:ssä säädetään, että "– – 26–28 §:ää sovelletaan mutatis mutandis käyttöoikeussopimusten muuttamiseen".

19 Tämän lain 45 §:ssä säädetään seuraavaa:

"UKE:n pääjohtaja voi, ottaen huomioon velvoitteen asianmukaisuuden yksilöityyn ongelmaan nähden, suhteellisuusperiaatteen ja 1 §:n 2 momentissa mainitut tavoitteet

sekä 1 §:n 3 momentin, tehdä päätöksen, jossa televiestintäyritykselle, joka valvoo käyttöoikeuksia loppukäyttäjiin nähden, asetetaan lakisääteisiä velvollisuuksia, jotka ovat välttämättömiä, jotta tämän yrityksen loppukäyttäjille taataan yhteydet toisen televiestintäyrityksen käyttäjien kanssa, mukaan lukien yhteenliittämisvelvollisuus.”

20 Kyseisen lain 136 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Loppukäyttäjien digitaalisia radio- ja televisiolähetyspalveluja koskevien käyttöoikeuksien takaamiseksi UKE:n pääjohtaja voi tehdä päätöksen, jossa televiestintäyrityksille asetetaan velvollisuus myöntää käyttöoikeus seuraaviin liitännäisiin sovelluksiin:

1) ohjelmistorajapinta,

2) sähköinen ohjelmaopas

– sen takaamiseksi, että loppukäyttäjät voivat käyttää digitaalisia radio- ja televisiolähetyspalveluja.

2. Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen sovelletaan konsultointi- ja konsolidointimenettelyyn liittyviä säännöksiä.

3. UKE:n pääjohtaja tekee 1 momentissa tarkoitetun päätöksen yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysperiatteiden pohjalta.”

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

21 Komissio ilmoitti 21.3.2005 päivätyllä virallisella huomautuksella Puolan tasavallalle epäilyksistään, jotka koskivat käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan saattamista osaksi kansallista oikeutta. Puolan tasavalta vastasi 20.5.2005 päivätyllä kirjeellä.

22 Komissio antoi 9.7.2006 perustellun lausunnon, jolla Puolan tasavaltaa kehotettiin ryhtymään tämän lausunnon noudattamisen edellyttämiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Puolan viranomaiset vastasivat lausuntoon 4.9.2006. Koska tämä vastaus ei ollut tyydyttävä, komissio päätti nostaa käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan televiestintälain 26 § ei ole käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukainen

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

23 Ensimmäisen kanneperusteensa yhteydessä komissio väittää, että käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu neuvotteluvelvollisuus velvoittaa kaikkia yleisten televiestintäverkkojen operaattoreita ja koskee verkkojen yhteenliittämistä. Verkkojen yhteenliittäminen on komission mukaan erityinen käyttöoikeuden tyyppi, joka

toteutetaan yleisten verkkojen operaattoreiden kesken, eikä se liity mihinkään muuhun käyttöoikeuden muotoon. Komission mukaan kansallinen sääntelyviranomainen toteuttaa toimenpiteitä ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa.

24 Komission mielestä käyttöoikeusdirektiivin 6 ja 14 perustelukappaleesta sekä 8 artiklan 3 kohdasta, 5 artiklan 1 kohdasta ja 12 artiklasta ilmenee, että ensinnäkin tilannetta on arvioitava sen määrittämiseksi, koskeeko kyseessä olevia markkinoita ex ante -sääntely ja minkä asteista kilpailua näillä markkinoilla on. Toiseksi kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava huomioon useita seikkoja ja tutkittava käyttöoikeuden myöntämisvelvollisuuden pitkän aikavälin vaikutus kilpailuun kyseisillä markkinoilla. Kolmanneksi käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että kansalliselle sääntelyviranomaiselle on annettava nimenomainen toimivalta asettaa kaikille operaattoreille, myös niille, joilla ei ole merkittävää markkinavoimaa, velvollisuus neuvotella televiestintäverkon käyttöoikeudesta. Neljänneksi yksi yhteisön oikeussäännöstön perustoista sähköisen viestinnän alalla on komission mukaan periaate, jonka mukaan kansallinen sääntelyviranomainen toteuttaa toimenpiteitä ainoastaan, jos vapaiden markkinoiden mekanismit eivät toimi tai ne eivät johda tyydyttävään tulokseen.

25 Komission mukaan televiestintälain 26 §:n 1 momentissa kuitenkin asetetaan yleinen velvollisuus neuvotella vilpittömässä mielessä televiestintäverkkojen käyttöoikeussopimuksista.

26 Kun tällainen velvollisuus asetetaan laissa, tämä ei komission arvion mukaan merkitse ainoastaan sitä, ettei sääntelyviranomaisen tarvitse tarkistaa, edistääkö tämän velvollisuuden asettaminen televiestintäverkkojen käyttöoikeuksia, vaan myös sitä, että siinä ei punnita kyseessä olevan verkko-operaattorin ja tämän verkon käyttöoikeutta pyytävien yritysten intressejä eikä arvioida tämän velvollisuuden asettamisen vaikutusta tietyillä markkinoilla. Sääntelyviranomaisella ei ole myöskään velvollisuutta todeta, täyttyvätkö käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa mainitut ehdot.

27 Lisäksi komissio katsoo, että Puolan tasavallan kanta perustuu virheellisiin olettamiin. Ensimmäinen virheellinen olettama on se, että käyttöoikeusdirektiivissä säädetään, että sääntelyviranomainen voi ottamatta huomioon konkreettista tilannetta asettaa televiestintäverkon mille tahansa operaattorille velvollisuuden neuvotella tämän verkon käyttöoikeuksista. Toinen virheellinen olettama on se, että neuvotteluiden käyminen merkitsee televiestintäverkon operaattoreille vähäistä taakkaa, joka ei vaikuta niiden investointipäätöksiin ja näin ollen kilpailuolosuhteisiin.

28 Lopuksi komissio toteaa, ettei Puolan laissa käytetty ratkaisu mahdollista oikeusvarmuuden periaatteen parempaa toteuttamista kuin käyttöoikeusdirektiivi eikä viimeksi mainitussa säädetä oikeudesta vaatia neuvotteluiden aloittamista vaan ainoastaan kansallisen sääntelyviranomaisen toimivallasta markkinoiden analysoinnin jälkeen asettaa neuvotteluvelvollisuus televiestintäverkkojen operaattoreille, joilla on huomattava markkinavoima, tai tietyissä tapauksissa kaikille operaattoreille.

29 Puolan tasavalta kiistää tämän ensimmäisen kanneperusteen pätevyyden. Se nimittäin väittää, että käyttöoikeusdirektiivin teleologinen ja funktionaalinen tulkinta johtaa siihen päätelmään, että kun televiestintälain 26 §:n säännöksissä säädetään velvollisuudesta aloittaa neuvottelut, paitsi televiestintäverkkojen yhteenliittämisen osalta, myös näiden verkkojen käyttöoikeuksien osalta, ne eivät ole tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdan vastaisia.

30 Tältä osin tämä jäsenvaltio korostaa ensiksi sen, että televiestintäverkon operaattorille asetetaan velvollisuus aloittaa neuvottelut käyttöoikeutta tähän verkkoon pyytävän yrityksen kanssa, muodostavan tavan edistää televiestintäverkkojen käyttöoikeuksia. Näin voidaan saavuttaa se, että kaikki asianomaiset osapuolet voivat käyttää olemassa olevia perusrakenteita maksimaalisesti.

31 Lisäksi tämä jäsenvaltio toteaa, että ratkaisu, jossa kansallisille elimille myönnetään toimivalta asettaa tällaiselle operaattorille velvollisuus aloittaa neuvottelut sellaisen yrityksen pyynnöstä, joka haluaa käyttää kyseessä olevaa verkkoa, ja tämän jäsenvaltion käyttämä ratkaisu, jossa tälle yritykselle taataan oikeus neuvottelujen aloittamiseen, johtavat tämän operaattorin kannalta samankaltaisiin tuloksiin.

32 Toiseksi Puolan tasavalta katsoo, että sen käyttämällä menetelmällä voidaan parhaiten noudattaa oikeusvarmuuden periaatetta, sillä operaattoreilla on mahdollisuus tietää täsmällisesti niille televiestintälain nojalla aiheutuvien velvoitteiden laajuus.

33 Tämä jäsenvaltio väittää lisäksi, että käyttöoikeusdirektiivin kuudennesta perustelukappaleesta ja 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta seuraa, että kaikilla yrityksillä on tosiasiallinen oikeus pyytää yleisen televiestintäverkon operaattorilta neuvotteluja tämän verkon käyttöoikeudesta ja että yritys voi ottaa yhteyttä sääntelyviranomaiseen, jos neuvottelut eivät johda tulokseen. Tämän vuoksi sääntelyviranomaisen päätöstä, jossa kyseessä oleva operaattori velvoitetaan aloittamaan neuvottelut, voidaan pitää toteavana päätöksenä, jossa vahvistetaan tämän operaattorin tällainen velvollisuus ja näin ollen käyttöoikeutta vaativan yrityksen vastaava oikeus. Tämä oikeus ja tästä operaattoreille johtuva symmetrinen velvollisuus ovat täysin perusteltuja kyseisen direktiivin tavoitteen valossa.

34 Lopuksi kyseinen jäsenvaltio toteaa, että vaikka televiestintälaki tuli voimaan kolme vuotta sitten, siitä ei ole aiheutunut haitallisia vaikutuksia operaattoreille eikä kilpailun kehittymiselle.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

35 Aivan aluksi on todettava, että Puolan tasavalta myöntää, että televiestintälain 26 §:n 1 momentti on yleinen lainsäännös, jossa asetetaan yleisen televiestintäverkon kaikille operaattoreille velvollisuus neuvotella vilpittömässä mielessä tämän verkon käyttöoikeussopimuksen tekemisestä kaikkien tällaista käyttöoikeutta haluavien yritysten kanssa, eivätkä nämä neuvottelut koske ainoastaan yhteenliittämistä koskevia sopimuksia vaan myös kyseisen verkon käyttöoikeuksia koskevia sopimuksia.

36 Aluksi on todettava, että neuvotteluvelvollisuus, joka on asetettu yleisen televiestintäverkon kaikille operaattoreille tilanteessa, jossa valtuutuksen omaava toinen yritys esittää pyynnön, sellaisena kuin tämä velvollisuus ilmenee käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdasta, koskee yhteenliittämistä, joka tämän direktiivin 2 artiklan b alakohdassa esitetyn määritelmän mukaisesti ”on erityinen käyttöoikeuden tyyppi, joka toteutetaan yleisten verkkojen operaattoreiden kesken”. Toisin kuin televiestintälain 26 §:ssä, tämä velvollisuus ei siis koske muita verkkojen käyttöoikeuksien muotoja, kuten niitä, jotka on määritelty saman direktiivin 2 artiklan a alakohdassa ja joista säädetään televiestintälaissa.

37 On myös huomautettava, että käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä operaattoreille annetaan mahdollisuus tarjota käyttöoikeutta ja yhteenliittämistä muille yrityksille ehdoilla, jotka eivät ole ristiriidassa kansallisen sääntelyviranomaisen asettamien velvollisuuksien kanssa. Viimeksi mainittuihin lukeutuvat velvollisuudet, jotka tämä viranomainen voi käyttöoikeusdirektiivin 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti asettaa markkina-analyysin jälkeen operaattorille, jolla on määritelty olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla.

38 Tältä osin käyttöoikeusdirektiivin 8 artiklasta ja 12 artiklan 1 kohdan b alakohdasta, kun niitä tarkastellaan yhdessä, seuraa, että kansallinen sääntelyviranomainen voi markkina-analyysin jälkeen asettaa velvollisuuden neuvotella yritysten kanssa sopimuksesta vilpittömässä mielessä operaattoreille, joilla on huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla.

39 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa, televiestintälaki ei perustu yrityksen markkinavoimasta riippuvaan kaksitahoiseen järjestelmään, vaan sen perusteella kaikkia operaattoreita kohdellaan yhdenvertaisesti antamatta kansalliselle sääntelyviranomaiselle mahdollisuutta ottaa huomioon konkreettisia olosuhteita ennen tilanteeseen puuttumista tai tutkiessaan televiestintäverkon käyttöoikeutta hakevan yrityksen pyyntöä.

40 Televiestintälaissa asetetusta käyttöoikeussopimuksista neuvottelemista vilpittömässä mielessä koskevasta velvollisuudesta seuraa, että tällainen velvollisuus asetetaan ilman, että kyseessä olevien markkinoiden tosiasiallista kilpailutilannetta tutkittaisiin etukäteen. Tämän lain perusteella ei ole myöskään mahdollista poistaa tai muuttaa tätä velvollisuutta, jos kilpailu lisääntyisi näillä markkinoilla.

41 Lisäksi kansallisten sääntelyviranomaisten toimenpiteiden on käyttöoikeusdirektiivin 19 perustelukappaleen mukaan sen lisäksi, että ne lisäävät kilpailua, myös tasapainotettava perusrakenteiden omistajan oikeus hyödyntää niitä omaksi edukseen ja muiden palvelujen tarjoajien oikeus käyttää järjestelmiä, jotka ovat olennaisia kilpailevien palvelujen tarjonnassa.

42 Lisäksi kansallisen sääntelyviranomaisen toimenpiteitä rajoittaa käyttöoikeusdirektiivin 12 artiklan 2 kohdan mukaisesti se, että sen on otettava huomioon tässä säännöksessä mainitut seikat, joiden joukossa ovat tarve turvata kilpailu pitkällä aikavälillä ja tutkia, ovatko velvollisuudet, jotka sääntelyviranomainen aikoo asettaa

erityisten verkkoelementtien käyttöoikeuden ja niiden käyttämisen osalta, oikeassa suhteessa puitedirektiivin 8 artiklassa asetettuihin tavoitteisiin.

43 Koska televiestintälaissa ei säädetä kansallisen sääntelyviranomaisen toimenpiteistä ennen käyttöoikeussopimusten neuvottelemista koskevan velvollisuuden asettamista, tämä laki ei mahdollista minkäänlaista tilanteen arvioimista kyseisessä 12 artiklan 2 kohdassa mainittujen seikkojen valossa.

44 Tästä seuraa, että koska Puolan tasavalta on asettanut yleisten televiestintäverkkojen operaattoreille yleisen velvollisuuden neuvotella televiestintäverkon käyttöoikeussopimuksista, se ei ole pannut asianmukaisesti täytäntöön käyttöoikeusdirektiivin 4 artiklan 1 kohtaa.

45 Tätä toteamusta ei horjuta Puolan tasavallan väite, jonka mukaan tämän direktiivin dynaamisempi ja teleologisempi tulkinta mahdollistaisi teknologian nopeamman kehittymisen.

46 On nimittäin todettava, että kansallisen sääntelyviranomaisen on toteutettava toimenpiteitä ainoastaan taatakseen markkinoiden tehokkaan toiminnan. Tältä osin käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että kyseisen viranomaisen on edistettävä tehokkuutta ja kestävää kilpailua ja annettava mahdollisimman suuri hyöty loppukäyttäjille.

47 Kyseisen jäsenvaltion väitteestä, jonka mukaan televiestintälaki vahvistaa oikeusvarmuuden periaatteen kunnioittamista, on riittävää todeta, että tämä periaate ei voi missään tapauksessa oikeuttaa poikkeamista käyttöoikeusdirektiivin säännöistä.

48 Tästä seuraa, että ensimmäinen kanneperuste on perusteltu.

49 Tämän vuoksi on todettava, että Puolan tasavalta ei ole noudattanut käyttöoikeusdirektiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole pannut asianmukaisesti täytäntöön tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohtaa.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan televiestintälaki ei ole käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

50 Toisessa kanneperusteessaan komissio väittää, että televiestintälain 26–30 §:llä ei taata käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan asianmukaista täytäntöönpanoa. Kyseisistä pykälistä sekä saman lain 45 ja 136 §:stä ilmenee komission mukaan, että yleisten viestintäverkkojen kaikkien operaattoreiden on neuvoteltava näiden verkkojen käyttöoikeuksista ja että kansallisen sääntelyviranomaisen pääjohtaja voi päättää tällaisten neuvotteluiden päättymisen määräajasta ja että kyseinen pääjohtaja voi, jos osapuolet eivät pääse sopimukseen, jonkin osapuolen pyynnöstä tehdä käyttöoikeuden myöntämisestä päätöksen, joka korvaa käyttöoikeussopimuksen

niiden kohtien osalta, joita tämä päätös koskee, ja määrätä siten velvollisuuksia yrityksille riippumatta niiden markkina-asemasta.

51 Tältä osin komissio väittää ensiksi, että käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohtaa ei voida panna täytäntöön yleisellä oikeussäännöllä, sillä siinä edellytetään, että kansalliselle sääntelyviranomaiselle myönnetään toimivalta toimia yksinomaan tietyissä tilanteissa. Tätä toimivaltaa rajoittavat komission mukaan viittaus puitedirektiivin 8 artiklassa mainittuihin tavoitteisiin ja käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 3 kohdassa asetetut vaatimukset. Komission mukaan kyseinen käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohta ei ole pelkkä ohjelmaluonteinen normi vaan säännös, jossa mainitaan ne päätökset, joiden tekemiseen kansallisille sääntelyviranomaisille on myönnettävä toimivalta. Komission mukaan se muodostaa käyttöoikeusdirektiivin 8 artiklaan kirjattuun yleiseen periaatteeseen poikkeuksen, jota on tulkittava rajoittavasti.

52 Toiseksi komissio väittää, että käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 4 kohta ei sellaisenaan mahdollista sääntelyvelvollisuuksien asettamista kaikille yrityksille vaan ainoastaan niille yrityksille, joilla on huomattava markkinavoima, tai tästä edellytyksestä riippumatta tämän direktiivin 8 artiklan 3 kohdassa mainituissa tapauksissa. Kyseisen direktiivin 9–13 artiklassa mainittuja velvollisuuksia ei voida asettaa kyseisessä 5 artiklan 4 kohdassa kuvatun menettelyn perusteella.

53 Kolmanneksi komissio väittää, että käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdassa kansallisen sääntelyviranomaisen toimivallan edellytykseksi ei aseteta sitä, että yritysten välillä on kiistaa.

54 Puolan tasavalta puolestaan kiistää tämän kanneperusteen. Se väittää ensiksi, että molemmat käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdasta johtuvat säännöt, joiden mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen on yhtäältä edistettävä verkkojen käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä sekä palvelujen yhteentoimivuutta ja toisaalta tarvittaessa varmistettava ne, ovat hyvin yleisiä ja merkitsevät ohjelmaluonteisia normeja. Tällaiset säännöt sitovat jäsenvaltioita ainoastaan saavutettavan päämäärän suhteen, joiden toteutuminen niiden on taattava televiestintäverkkojen käyttöoikeuksia koskevan politiikkansa yhteydessä.

55 Tämän tulkinnan vahvistaa Puolan tasavallan mukaan käyttöoikeusdirektiivin yleinen rakenne, sillä kyseinen 5 artikla kuuluu sen II lukuun, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”.

56 Vastaajana oleva jäsenvaltio väittää myös, että puitedirektiivin 8 artiklassa mainitut tavoitteet on määritetty yleisesti, joten viittaaminen niihin jättää kansallisille sääntelyviranomaisille laajan harkintavallan. Lisäksi edes viimeksi mainittujen toiminnalle asetettujen tavoitteiden täsmällinen määrittäminen ei takaisi markkinoilla toimiville yrityksille mahdollisuutta ennakoida niille asetettavia velvollisuuksia. Oikeusvarmuuden periaate kuitenkin edellyttää, että oikeussäännöt ovat selviä ja täsmällisiä.

57 Yleistä sääntelyvaltaa eivät rajoita myöskään käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 3 kohdassa määritetyt perusteet, jotka koskevat tämän direktiivin 5 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla asetettuja velvollisuuksia ja vaatimuksia.

58 Puolan tasavalta päättelee tämän perusteella, että kyseisen 5 artiklan täytäntöönpanoa ei voida toteuttaa kirjaimellisesti antamalla kansalliselle sääntelyviranomaiselle yleinen toimivalta edistää televiestintäverkkojen käyttöoikeuksia ja taata ne.

59 Toiseksi Puolan tasavalta korostaa, että tämä kanneperuste koskee yksinomaan sitä, ettei Puolan oikeus ole käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen, eikä sitä, ettei se ole kyseisen kohdan toisen alakohdan mukainen.

60 Se väittää lisäksi, ettei komissio ota huomioon sitä, että kyseinen 5 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta sisältää kaksi oikeussääntöä. Ensimmäinen oikeussääntö, jossa asetetaan yleinen velvollisuus edistää käyttöoikeuksia, yhteenliittämistä ja palvelujen yhteentoimivuutta kussakin tapauksessa riippumatta olosuhteista, mitä varten kansallisen sääntelyviranomaisen on toimittava jatkuvasti, pannaan täytäntöön televiestintälain 2 luvulla. Toinen oikeussääntö koskee velvollisuutta varmistaa verkon käyttöoikeudet, ja tästä säädetään tämän lain 28 ja 29 §:ssä.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

61 Toisessa kanneperusteessaan komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, ettei televiestintälailla ole pantu asianmukaisesti täytäntöön käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa, jossa asetetaan velvollisuus myöntää kansalliselle sääntelyviranomaiselle toimivalta toteuttaa yksittäisiä toimenpiteitä puitedirektiivin 8 artiklan tavoitteiden tukemiseksi.

62 Ensiksi on huomautettava, että kansallisen sääntelyviranomaisen sääntelytehtävät määritetään puitedirektiivin 8–13 artiklassa. Tämän direktiivin 8 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset toteuttavat näitä sääntelytehtäviä hoitaessaan kaikki aiheelliset toimenpiteet, joilla pyritään saman artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyihin tavoitteisiin.

63 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut kyseistä 8 artiklaa siten, että siinä asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus varmistaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset toteuttavat kaikki aiheelliset toimenpiteet edistääkseen kilpailua sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisessa ja huolehtivat siitä, ettei kilpailua sähköisen viestinnän alalla vääristetä tai rajoiteta, sekä poistavat jäljellä olevat esteet kyseisten palvelujen Euroopan laajuiselta tarjonnalta (asia C-380/05, Centro Europa 7, tuomio 31.1.2008, 81 kohta).

64 Toiseksi on todettava, että käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta koskee kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuuksia ja tehtäviä käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen osalta. Siinä säädetään, että kansallisten sääntelyviranomaisten on puitedirektiivin 8 artiklassa säädettyihin tavoitteisiin pyrkiessään edistettävä riittäviä käyttöoikeuksia ja yhteenliittämistä sekä palvelujen yhteentoimivuutta ja tarvittaessa varmistettava ne edistäen taloudellista tehokkuutta ja kestävää kilpailua ja antaen mahdollisimman suuren hyödyn loppukäyttäjille.

65 Tästä seuraa, että käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään ainoastaan yleisen toimivallan antamisesta kansallisille sääntelyviranomaisille puitedirektiivin 8 artiklan tavoitteiden saavuttamiseksi käyttöoikeuksien ja yhteenliittämisen erityisessä asiayhteydessä.

66 Kolmanneksi, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 83 kohdassa, kyseisen lain 26–30 §:ssä myönnetään kansalliselle sääntelyviranomaiselle laajat toimivaltuudet toteuttaa toimenpiteitä.

67 Neljänneksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä komission on näytettävä toteen väitteensä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Sen tehtävänä on toimittaa yhteisöjen tuomioistuimelle tarvittavat tiedot, jotta tämä voi todeta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen (asia C-387/06, komissio v. Suomi, tuomio 10.1.2008, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

68 Tässä tilanteessa on todettava, että kun komissio on ainoastaan väittänyt, että käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa ei voida panna täytäntöön yleisellä lainsäännöksellä vaan yksinomaan säännöksellä, jossa mainitaan ne päätökset, joiden tekemiseen kansallisella sääntelyviranomaisella on toimivalta, osoittamatta sitä, että televiestintälain kyseessä olevilla säännöksillä ei toteuteta puitedirektiivin tavoitteita, se ei ole näyttänyt toteen oikeudellisesti riittävällä tavalla, että kyseisillä säännöksillä ei panna asianmukaisesti täytäntöön käyttöoikeusdirektiivin 5 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

69 Tästä seuraa, että toinen kanneperuste on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

70 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä. Koska komissio ja Puolan tasavalta ovat kumpikin hävinneet asian osittain, on määrättävä, että ne vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Puolan tasavalta ei ole noudattanut sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole pannut asianmukaisesti täytäntöön tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohtaa.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan yhteisöjen komissio ja Puolan tasavalta vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset